

vitezi ter škripala težka železna vrata, dobiš prijaznega gostilničarja, ki te vprašuje, s čim bi ti postregel. Od vseh strani dohajajo tujci, da si ogledajo opustošeno trdnjavo, ki je bila v husitskih bojih in za časa tridesetletne vojske važnega pomena.

Ves kraj bi imel rajsko podobo ter bi zaslužil po pravici ime „češkega vrta“, ako

premoga znači sicer razvito obrt, toda pri tem se izgublja idilni kras prirode, na katerega mesto stopa mehanično gibanje strojev, ki ima nekaj duhomornega in nas nikakor ne povzdiguje do višjih vzorov. Ako omenim, da švigajo železniški hlaponi ne samo na desnem, temveč tudi na levem obrežju Labe, označen je zadostno nepokoj, ki ne ugaja človeku, potrebnemu mirnega počitka. Največ oglja in saj je v Ustju (Aussig) ob iztoku vode Bele v Labo. Kamor pogledaš, vidiš črne ceste in steze, kar daje mestu kljub lepim palačam otožno lice.

Ustje je rojstni kraj znamenitega slikarja, čigar podobe so razstavljene v mnogih evropskih galerijah. Zove se Rafael Mengs. Tudi njegov oče, Danec po rodu, je bil slikar. Svojemu sinu je izbral ime slavnega Italijana Rafaela Santi, želeč, da bi posnemal s čopičem Rafaelove umotvore. Navajal ga je že kot otroka k slikarstvu ter ga vzel trinajst let starega s seboj v Rim, kjer je imel mladenič dovolj prilike, da se izobrazil v svoji stroki. Mladi Mengs se je naselil po dovršenih študijah v Draždanih ter postal dvorni slikar. Toda želja po izpopolnitvi ga je gnala nazaj v južne kraje. Mudil se je dalj časa v Španiji, v Florenci in v Rimu ter dobival naročila od najvišjih svetnih in cerkvenih dostojanstvenikov. Vsled tega mu je donesla umetnost ne samo slave, temveč tudi

SV. TRIJE KRALJI.

A. HERRLEIN.

mu ne bi jemala neka reč tistega blagodejnega vzduha, ki veje v zatišju nepokvarjene prirode. V mislih imam množico tovarniških dimnikov, iz katerih se vali gost dim, otemnujoč s svojo umazano vsebino jasno obzorje nebeškega oboka. Velika poraba

mного premoženja. Umrl je v Rimu leta 1779. in bil pokopan v cerkvi sv. Petra. Ondi mu je ruska carinja Katarina II. postavila sijajen spominek. Ocenjevatelji pravijo, da Mengs ni bil veleum, pač pa je zaradi strogega posnemanja umetniških vzorov